

Nú má tosast beinleiðs við fakrørsluna

Oddagrein

Tað var sera hugaligt at hoyra endurtikið á landsstevnunum hjá Javnaðarflokkinum, at flokkurin nú tekur í egnan barm og býður fakfelagsrørsluni fram hondina.

Bæði Javnaðarflokkurin og fakfelagsrørslan eiga at læra av teimum mistøkum, sum vóru gjørd í 80'unum og í 90'unum, har persónligt stríð legði hetta søguliga samstarv í spönir.

Tað var ein gamal danskur forsætisráðharri sum einaferð segði, at tá tíðirnar eru góðar, kemur egoisman upp í fólk, og tey velja borgarligt, men tá tíðirnar versna, og alt sær meira dapurt út, tá vaknar tørvurin á øðrum enn einum sjálvum, og tá velja fólk flokkarnar til vinstru.

Um hetta kunnu vit kanska vera ójovn á máli, men eyðsæð er, at vilja vit hava vinstraveingin at hava ávirkan á føroyskan politikk, so mugu Javnaðarflokkurin og fakfelagsrørslan draga somu línu.

Tað sum hendi við valið í 1994 við Verkamannafylkingini var sera óheppið. Onkur av politikarunum fyri fylkingina, sum nú er farin upp í Javnaðarflokkin hevur sagt, at fylkingin var neyðug tá. Hetta er ikki rætt. Fylkingin var ikki neyðug, men tey fólk, ið stríddust persónliga, høvdu fyri neyðini at fylkjast - men tað gjørdi tey ikki.

Verkamannafylkingini var heldur ikki bara ein fakfelagsfylking, tí í fylkingini vóru eisini valevni, ið hava roynt fleiri aðrar miseydnaðar flokkar longri úti á vinstraveinginum.

Men nú er stóðan ein onnur. Nú hava vit bara ein flokk - og kanska nakrar tingmenn úr Tjóðveldisflokkinum við - sum vit kunnu meta sum vinstravongurin í føroyskum politikki.

Tjóðveldisflokkurin í núverandi borgarligu samgongu fer ikki at standa á odda fyri einum løntakarapolitikki, ið gagnar fakfeløgnum. Onkur av politikarum floksins kann kanska berjast eitt sindur ímóti høgtrástinum frá Fólkaflokkinum.

Tískil verður tað vinstravongurin í andstöðuni á tingi, ið má tala søk løntakara.

Formaður Javnaðarflokksins hevur tí skyldu veruliga at vísa í verki, at hann vil samstarva við fakfelagsrørsluna. Hetta skal ikki bara gerast í yvirlysingum, men so sanniliga eisini í beinleiðis samskipti við fakfelagsrørsluna.

Sosialurin

Viðmerkingar:

Verkafólkið er mergurin í Javnaðarflokkinum

Røða hjá Henry Janskor hildin á landsstevnu Javnaðarflokksins 12. september 1998:

Góðan dag - gott javnaðarfólk.

Tað er hugnaligt at vera her millum tykkum í dag, tí hetta seinasta árið hevur greitt givið okkum ábendingina um, at javnaðarflokkurin er við at koma aftur á røttu kósina.

Floksleiðslan hevur ásað, at verkafólkið og fiskimaðurin er mergurin í Javnaðarflokkinum, og tí kemur flokkurin fram yvir í størri mun at lurta eftir hesum bókum.

Hetta er tann leiðin, ið eg og fleiri við mær, hava eftirlýst seinastu nógvu árinu.

Uttan hetta sjálvsagda baklandið megnar flokkurin einki, - og missa vit Javnaðarflokkinn burtur á tí politiska vígvøllinum, - vita vit hvørjir tapararnir verða. Úr fleiri ættum hoyrist, at

kreppan er av. Fiskaprisirnir eru í topp, pláss er fyri lønarhækkingum, úttanlands nettoskuldin er við at verða burtur. Alt glitrar og glampar - jólatræið er pyntað - nú er klárt at faga at dansa rundnum.

Eg veit, - og tit vita - at pyntið er fyri eygað, ið sær - og serliga børnini, - og træið stendur ikki í nátturliga umhvørvinum - tað hevur onga rót, og um stutta tíð eru nárlinar burtur og træið fyribeint.

Vit eiga ikki at lata okkum tøla av glitri og pynti, men lata javnaðartræið vaksa, har gróðrarbarnurin gevur rótni bestu umstøður. Jú - kreppan er av hjá fleiri - men meginparturin av hesum hava ongantíð verið í kreppu. Kreppan hevur verið eitt kærkomið høvi hjá teimum, at fáa sær - ella at taka sær - enn størri framhjárættindi. Hetta, at ogn og skuld úttanlands,

skjótt verður líka stór, haldi eg prógvar - fyri ein part - tað eg júst havi sagt. Tað eru tey fáu, ið eiga hesa milliárupphæddina úttanlands - og her legst afturat í ólukkumát - menn úttanlandsskuldina - hana eigur verka- og fiskimaðurin - og kemur hann at bløða fyri hana komandi nógvu árinu - kanska í generatiónir. Takkad verið kreppuni, er stættarmunur aftur at finna í Føroyum.

Stættarmunur við stórum S!

Hvar eru tey gomlu? - tey sjúku? - tey veikur?

Hvar eru tey ungu, ið kreppan slepti upp á fjall?

Hvar eru familjurnar, ið vóru ríknar frá húsi og heimi?

Arbeissetningarnir eru nógvir og uppgávurnar stórar - men eg havi fingið trúna og álitið aftur, nú floksleiðslan hevur ásað, hvussu stóran týðning

Henry Janskor

rótnin og gróðrarbarnurin hevur fyri ávøksturin, og er tað tí, at eg her kann ynskja tykkum, góðu javnaðarfólkum, ikki bert ein góðan dag og ein góðan ársfund, men eina virkna og góða framtíð. Takk fyri

Henry Janskor
Strendur

Viðmerking til greinina hjá Kjartan Hoydal

Í Dimmalætting tann 12. september hevði Kjartan Hoydal eina áhugaverda grein um tað hann nevnið at koma á vinnarabreytina. Kundi hugsa mær at gjørt onkra viðmerking til greinina.

Hann nevnið m.a., at um reglur verða gjørdar so við og við so kann samfelagið tillagast og broytast til tað hann nevnið vinnarabreytina og koma burtur av taparabreytini. Hesa siðvenju hava vit tverri ikki her heima. Vit eru harafturimóti von við hovsaloysni. Tak t.d. figgjarløgslógina og lógavuarbeiðið generelt.

Tingmenn fáa í rúgvuvís av málum á borið í einum, og sostatt ikki ein reellan møguleika at seta seg inn í øll málini. Tó finst okkurt undantakið. Var tingarbeiðið eitt fultíðarstarv var møguleiki at koma burturúr hesum.

Hetta hava vit sæð í so stóran mun í m.a. í Danmark og í Svøríki. Men tað krevur eitt lógáavvald og eitt vinnulív, sum arbeida professionelt. Í Føroyum hava vit tverri ikki somu traditión fyri einum professionellum - lógáavvaldi ella vinnulívi. Vit minna meira um eina bananrepublik sum fær eitt iskoyti úr Danmark. So her skal eitt miðvíst arbeidi gerast fyri at hækka stóðið. Eitt nú kundi Føroya Handilsskúli

gjørt eina politikaraútbúgvingum kvøldarnar.

Vit mugu burtur frá sjálvtøkumantanini. Tað er ein neyðug fortreyt Kjartan ikki kemur nóg væl inn á.

Eitt annað mál tikið kundi verið fram er tann manglandi realitetssansur, sum tykist at hava fingið fætur á fólk. Nærmast eufori. Nú skulu føroyingar hava loysing beint eftir, at vit fingi eitt endurgjald fyri bankamálið. Óansæð hvat eitt fleirtal sambært eina veljarakanning meinar, so verður ein loysing innan fimm ár tann „vissi deyð“. Vit koma at mangla umleið 900 milliónir, sum so skulu innkrevjast við skatti og MVG.

Annað hevði verið um talan var um eina langtíðarætlan (10 - 20 ár) fyri einum projekti sum kundi verið loysing. Landsstýri kundi so avsett nakrar 100 milliónir av árliga. Men bert at leypa á bláman er óðamannaverk. Landskassin eigur at vera so sterkur figgjarliga, at ein munandi niðurgongd í fiskivinnuni kann tolast samstundis sum eingin olja er at finna. Tað vil siga at landskassin í minsta lagi skal eina nakrar mia. kr. í lamsbrøvum. Og tað tekur tíð at samla hesa upphædd.

Viðvíkjandi tí at miðfyrisingin skal umskipast hevur Kjartan púra rætt. Tað er púra burtur við, at skipa fyrisingin sum var talan um

eina danska ella grønlandska kommunu. Talan er jú um eitt kopi. So fyri tí kundi vit fingið eitt fotokopi, sum bert kostar 1 kr, og ikki nakad sum kostaði eina millión.

Og tað er ein ónýtulig loysn, sum ikki á nakran hátt tekur hædd fyri føroyskum viðurskiptum. Vit hava fingi eina upplásta fyrising. Men so kann sigast hinvegin at ein loysing alt fyri eitt hevði kravd umstrukturering, tí pengar eru tá ikki til eina slíka ógvusliga og bombastiska fyrising.

Eitt meira fjølbroytt vinnulív kundi t.d. verið ein meira fjølbroytt framleiðsla. Hetta innan fiskivinnuna.

Tað er trupult at gera tað annarleiðis í stórrum mun. Hartil verða eindarkostnaðurin alt ov stórir. Og tó kan eg nevna at eitt grønlandsk lambstjógv verður selt fyri kr. 300- 400 í Keypmannahavn!

Viðvíkjandi tí at fólk venda sær frá studningspolitikkini, so er talan um eufori aftaná úrslitið av bankamálunum. Fólk koma nokk niður aftur á jørdina um eina tíð.

Annars eitt frálíkt iskoyti frá Kjartani til eitt annars alt ov veikt og „dov-ið“ordaskifti.

Tað er trupult at gera tað annarleiðis í stórrum mun. Hartil verða eindarkostnaðurin alt ov stórir. Og tó kan eg nevna at eitt grønlandsk lambstjógv verður selt fyri kr. 300- 400 í Keypmannahavn!

Viðvíkjandi tí at fólk venda sær frá studningspolitikkini, so er talan um eufori aftaná úrslitið av bankamálunum. Fólk koma nokk niður aftur á jørdina um eina tíð.

Annars eitt frálíkt iskoyti frá Kjartani til eitt annars alt ov veikt og „dov-ið“ordaskifti.

Gordon Ejdesgaard

Tøkk

Øllum tykkum mongu, sum á ymiskan hátt vístu samkenslu, tá ið okkara elskaði maður og pápi

HELGI DÁNJA LKLEIN

doyði og varð jarðaður, senda vit okkara hjartans tøkk.

Takk til tey mongu sum fylgdu honum til hansara seinasta hvíldarstað.

Familjunnar vegna

Birgerð, Símun og Brynhild